

prima instanță: R. Țurcanu
instanța de apel: B. Bîrca, M. Moraru, M. Ciugureanu

dosarul nr. 3ra-1625/13

DECIZIE

13 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Tamara Chișca – Doneva, Valentina Clevadi Vera Macinskaia, Ion Vilcov

examinând recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale
„Ovatel TDM” Societate cu răspundere limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău
cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 prin care a fost
respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea
Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 aprilie 2013,

c o n s t a t ă:

La 07 martie 2013 SC „Ovatel TDM” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a importat pe teritoriul vamal al Republicii Moldova de la partenerii săi comerciali din străinătate – companiile „Forth-One Trading” (Cipru), „PowerCom” (Taiwan), „Ningbo Beilun Trade” (China), „Key Mouse Electronic Enterprise” (Taiwan), „TP-Link Technologies” (China), calculatoare și accesorii (scanere, imprimante, microfoane, plăci materne, cabluri etc.), în vederea devămării mărfurilor respective și plasării lor sub regimul vamal de import fiind perfectate declarațiile vamale în detaliu nr. 3019I28319 din 14 decembrie 2012, nr. 3019I28407 din 17 decembrie 2012, nr. 3019I28711 din 20 decembrie 2012, nr. 3019I28866 din 21 decembrie 2012, nr. 3019I29679 din 28 decembrie 2012, nr. 3019I29680 din 28 decembrie 2012 și nr. 3019I29681 din 28 decembrie 2012.

Menționează reclamantul că a prezentat organului vamal următoarele documente în scopul declarării valorii în vamă a mărfurilor introduse în țară: contractele de vânzare-cumpărare încheiate între SC „Ovatel TDM” SRL și partenerii săi de afaceri, facturile comerciale (invoice-uri), scrisorile internaționale de trăsură (CMR), certificatele de origine, înscrisurile privind cheltuielile de transportare, conosamentele la transport maritim și declarațiile electronice.

Organul vamal a solicitat prezentarea unor acte suplimentare la cele prezentate inițial, perfectând borderouri în care a inclus în dependență de fiecare caz: corespondența comercială purtată cu vânzătorul producției în vederea încheierii și derulării contractului; declarația vamală a țării de export în original; documentele contabile, liste de prețuri și facturi fiscale; recipisele de depozit; comenzile de livrare; cataloagele, specificările, ofertele de preț ale firmelor producătoare; certificatul de origine al mărfurilor; contractul comercial încheiat între părțile tranzacției și acordurile adiționale la acesta.

Pretinde reclamantul că a fost în imposibilitate să prezinte actele solicitate expres de către organul vamal din motivul lipsei acestora, precum și deoarece acestea se refereau la secretul comercial al partenerilor de afaceri, dar actele prezentate inițial au fost suficiente pentru a finisa procedura devamării mărfurilor importate conform prețurilor indicate după metoda principală de determinare a valorii mărfurilor în vamă.

Susține că suplimentar a prezentat organului vamal informații referitoare la valoarea în vamă a mărfurilor identice sau similare importate anterior, listele de prețuri ale producătorului (documente comerciale, actele vamale, documentele de plată, facturi, scrisori internaționale de trăsură), care însă nu au fost luate în vedere de către Biroul Vamal Chișinău în cadrul procedurii devamării.

Deși Biroul Vamal Chișinău a dispus de informație suficientă pentru a verifica corectitudinea calculelor drepturilor de import prezentate de către SC„Ovatel TDM” SRL după metoda principală de determinare a valorii mărfurilor în vamă în funcție de valoarea tranzacției cu mărfurile respective și prețul efectiv plătit, pârâtul în mod abuziv a desconsiderat argumentele reclamantului și a conchis asupra subevaluării costului calculatoarelor și accesoriilor la acestea (scanere, imprimante, microfoane, plăci materne, cabluri etc.) importate pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, prin actele de inspecție emise la declarațiile vamale nr. 3019I28319 din 14 decembrie 2012, nr. 3019I28407 din 17 decembrie 2012, nr. 3019I28711 din 20 decembrie 2012, nr. 3019I28866 din 21 decembrie 2012, nr. 3019I29679 din 28 decembrie 2012, nr. 3019I29680 din 28 decembrie 2012 și nr. 3019I29681 din 28 decembrie 2012, utilizând metoda de rezervă de determinare a valorii mărfii în vamă, au fost încasate suplimentar drepturi de import în sumă de 791 338,69 lei.

Invocă reclamantul că în rezultatul majorării nejustificate a drepturilor de import, Biroul Vamal Chișinău în mod abuziv a dispus încasarea sumei de 791 338,69 lei prin ridicare de la conturile bancare ale întreprinderii.

Consideră acțiunile organului vamal nelegitime și arbitrare, fiind majorate în mod neîntemeiat drepturile de import la calculatoarele și accesoriile la acestea introduse din China, Taiwan și Cipru după o metodă de determinare a valorii mărfii (metoda de rezervă) inaplicabilă la cazul speței, SC„Ovatel TDM” SRL în rezultatul comportamentului culpabil al pârâtului suportând cheltuieli financiare excesive și fiind în pierdere comercială.

În scopul soluționării pe calea extrajudiciară a situației iscate, a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea actelor de inspecție emise și restituirea sumei drepturilor de import achitate suplimentar, precum și

prezentarea actului administrativ în baza căruia s-a dispus ridicarea de la conturile bancare ale societății această sumă, însă a recepționat un răspuns de natură formală prin care solicitările i-au fost refuzate.

Pretinde reclamantul că pârâtul în mod ilegal și abuziv a recalculat spre majorare valoarea în vamă a mărfii importate, în afara existenței unor parametri și criterii corespunzătoare în acest sens.

Solicită reclamantul anularea actelor de inspecție privind recalculul drepturilor de import emise la declarațiile vamale în detaliu nr. 3019I28319 din 14 decembrie 2012, nr. 3019I28407 din 17 decembrie 2012, nr. 3019I28711 din 20 decembrie 2012, nr. 3019I28866 din 21 decembrie 2012, nr. 3019I29679 din 28 decembrie 2012, nr. 3019I29680 din 28 decembrie 2012 și nr. 3019I29681 din 28 decembrie 2012 și încasarea de la Biroul Vamal Chișinău în beneficiul SC„Ovatel TDM” SRL a sumei ridicate suplimentar de la conturile bancare ale societății de 791 338,69 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 aprilie 2013 acțiunea a fost admisă integral, fiind anulate actele de inspecție privind recalculul drepturilor de import și încasată de la Biroul Vamal Chișinău în beneficiul SC„Ovatel TDM” SRL suma de 791 338,69 lei percepută nefondat conform actelor de inspecție anulate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 aprilie 2013.

La 08 iulie 2013, în termenul prevăzut de lege, Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013, cerînd admiterea recursului, casarea integrală a hotărârilor judecătorești și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că instanțele judecătorești ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat normele de drept material.

La 10 septembrie 2013 în adresa intimătei SC„Ovatel TDM” SRL a fost expediată copia recursului declarat de către Biroul Vamal Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit pentru aceasta, prezentul recurs examinându-se astfel în lipsa referinței din partea intimătei.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe,

Potrivit art. 25 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, judecînd acțiunea, instanța de contencios administrativ este în drept să admită acțiunea și să anuleze, în tot sau în parte, actul administrativ sau să oblige pîrîtul de a înlătura încălcările pe care le-a comis. Instanța

de contencios administrativ este în drept să se pronunțe, în limitele competenței sale, din oficiu sau la cerere, și asupra legalității actelor sau operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat.

Conform art. 26 alin. (1) din aceeași Lege, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Potrivit art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

Conform art.6 alin.(1) al Legii privind tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, la trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale.

Conform art.7 alin.(1) al aceleiași Legi, valoarea în vamă a mărfii anunțată de declarant și datele suplimentare referitoare la ea trebuie să fie veridice și confirmate prin acte.

Conform art. 8 alin. (3) din Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicînd consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege.

Articolul 10 alin. (1) și (2) ale aceleiași Legi prevede că, valoarea în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal se determină în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, în baza valorii tranzacției cu marfă identică, în baza valorii tranzacției cu marfă similară, în baza costului unitar al mărfii, în baza valorii calculate a mărfii, prin metoda de rezervă. Principala metodă dintre cele specificate la alin.(1) este metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă. În cazul în care metoda principală nu poate fi aplicată, se folosesc alte metode. Fiecare din metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin metoda precedentă.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii, și anume din copiile de pe declarațiile vamale nr. 3019I28319 din 14 decembrie 2012, nr. 3019I28407 din 17 decembrie 2012, nr. 3019I28711 din 20 decembrie 2012, nr. 3019I28866 din 21 decembrie 2012, nr. 3019I29679 din 28 decembrie 2012, nr. 3019I29680 din 28 decembrie 2012 și nr. 3019I29681 din 28 decembrie 2012, precum și din depozițiile părților expuse pe parcursul examinării pricinii în fond și în apel, rezultă că recurentul-intimat SC„Ovatel TDM” SRL în perioada 14 decembrie 2012 – 28 decembrie 2012 a introdus pe teritoriul vamal al Republicii Moldova din străinătate (China, Taiwan și Cipru) prin intermediul transportului auto și marin (portul

Ilychevsk), calculatoare și accesorii (scanere, imprimante, microfoane, plăci materne, cabluri etc.), prezentând recurentului Biroului Vamal Chișinău următoarele acte: copiile de pe contractele de vânzare-cumpărare încheiate între SC„Ovatel TDM” SRL (Republica Moldova) și companiile „Forth-One Trading” (Cipru), „PowerCom” (Taiwan), „Key Mouse Electronic Enterprise” (Taiwan), „TP-Link Technologies” (China); copiile de pe facturile comerciale (invoice) aferente mărfurilor importate; scrisorile internaționale de trăsură; carnetele TIR; certificatele de origine; înscrisurile privind cheltuielile de transportare; conosamentele la transport maritim; copiile de pe permisele conducătorilor auto și pașapoartele tehnice ale mijloacelor de transport și declarațiile electronice.

Copiile de pe actele de inspecție aferente declarațiilor vamale nr. 3019I28319 din 14 decembrie 2012, nr. 3019I28407 din 17 decembrie 2012, nr. 3019I28711 din 20 decembrie 2012, nr. 3019I28866 din 21 decembrie 2012, nr. 3019I29679 din 28 decembrie 2012, nr. 3019I29680 din 28 decembrie 2012 și nr. 3019I29681 din 28 decembrie 2012, atestă faptul că recurentul-pârât Biroul Vamal Chișinău conducându-se de unele suspiciuni privind subevaluarea costului mărfurilor importate, a dispus reestimarea prețului acestora utilizând metoda de rezervă de determinare a valorii mărfii în vamă, în rezultat fiind suplimentar recalculate taxele vamale de import.

Conform pct. 16 din Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, pentru evaluarea vamală a mărfurilor și verificarea valorii lor în vamă, anunțate de declarant, pot fi folosite atât informațiile prezentate de declarant, cât și cele deținute de organul vamal. Informațiile trebuie să fie veridice, complete și să asigure confirmarea valorii în vamă anunțate.

Instanța de recurs reține că contrar normelor de drept enunțate, organul vamal nu a argumentat în nici un mod modificarea metodei de determinare a valorii în vamă cu utilizarea metodei (6) de rezervă, neprezentând probe admisibile și pertinente care să demonstreze legalitatea și rezonabilitatea acțiunilor întreprinse, nefiind clară modalitatea de calcul, criteriile și parametrii valorici, utilizarea cărora a condus spre constatarea prețului mărfii introduse pe teritoriul vamal ca fiind nejustificativ micșorat de către importatorul SC„Ovatel TDM” SRL, și astfel încălcate normele pertinente ale legislației vamale.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă și corectă concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea integrală a acțiunii, anularea actelor de inspecție contestate și încasarea de la Biroul Vamal Chișinău în beneficiul intimătei-reclamante SC„Ovatel TDM” SRL a sumei achitate suplimentar cu titlu de drepturi de import, în condițiile în care recurentul Biroul Vamal Chișinău și-a motivat decizia de majorare a valorii în vamă a mărfurilor prin faptul că are suspiciuni privind subevaluarea prețului calculatoarelor și accesoriilor la acestea introduse în țară, fără însă a proba acest fapt, invocat astfel în mod arbitrar.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului Biroul Vamal Chișinău, precum că considerând incorecte și subestimate calculele pe marginea utilizării metodei (1) principale de determinare a valorii mărfurilor în vamă, organul vamal a fost în imposibilitate să utilizeze alte metode în ordine succesivă, decât metoda (6) de rezervă, metodele (2) și (3) de calculare a valorii în baza tranzacțiilor cu mărfurile identice și similare neputând fi utilizate din considerentul că în Republica Moldova nu există precedent de import al mărfurilor identice sau similare în condițiile art. 14 din Legea privind tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, deoarece este vădit neîntemeiat, mărfurile (calculatoarele și accesoriile la acestea) importate de către intimata SC„Ovatel TDM” SRL reprezentând un obiect al tranzacțiilor continue de export-import încheiate între comercianții rezidenți și companiile nerezidente.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că deși Biroul Vamal Chișinău invocă dreptul său de a utiliza informațiile de serviciu deținute, inclusiv conform sistemului electronic Asycuda World, în vederea calculării drepturilor de import/export pentru diferite categorii de mărfuri introduse sau scoase de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, acesta nu indică concret care informații probează faptul majorării drepturilor de import pentru SC„Ovatel TDM” SRL, precum și a sumei concrete a majorării de 791 338,69 lei.

Astfel, atât la solicitarea intimatei, cât și în fața instanțelor judecătorești ierarhic inferioare în cadrul soluționării prezentei cauze, recurentul Biroul Vamal Chișinău nu a prezentat careva probe care să confirme necesitatea majorării drepturilor de import pentru mărfurile introduse de către SC„Ovatel TDM” SRL în perioada 14 decembrie 2012 – 28 decembrie 2012, precum și să demonstreze rezonabilitatea calculelor efectuate de majorare a valorii mărfii în vamă, nefiind clare și transparente acțiunile recurentului în acest sens.

Nu poate fi reținut nici argumentul Biroului Vamal Chișinău precum că organul vamal în mod just a determinat subestimarea costului mărfurilor introduse și a dispus recalcularea acestuia și majorarea drepturilor vamale de import, în condițiile în care intimata SC„Ovatel TDM” SRL a omis să prezinte actele solicitate suplimentar la devamare, deoarece este abuziv, la caz însăși autoritatea vamală în textul actelor de inspecție prescriind expres despre suspiciunea subevaluării mărfii introduse de către SC„Ovatel TDM” SRL, și nu a faptului împlinit de încălcare a legislației vamale.

Iar o simplă suspiciune de subevaluare a costului mărfii din partea organelor de resort, în lipsa unor probe pertinente și concludente, nu poate servi ca temei acceptabil pentru determinarea neautenticității informației prezentate de către declarant și, în consecință, recalcularea spre majorare considerabilă a drepturilor de import pentru mărfurile introduse.

De asemenea, instanța de recurs consideră neîntemeiat și argumentul Biroului Vamal Chișinău referitor la neprezentarea de către SC„Ovatel TDM” SRL a declarației vamale a țării de expediere în original, deoarece potrivit p. 13 din Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600

din 14 mai 2002, declarantul urmează să prezinte declarația vamală a țării de export doar dacă efectiv dispune de aceasta.

În lumina considerentelor relevate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că Biroul Vamal Chișinău în mod neîntemeiat și abuziv, cu încălcarea obligațiilor ce-i revin în virtutea legii și fără a avea motive justificative, a majorat costul mărfurilor introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova de către SC „Ovatel TDM” SRL, în consecință dispunând încasarea suplimentară a drepturilor de import în sumă de 791 338,69 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia recurată este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și a menține decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 aprilie 2013.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău.

Se mențin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 aprilie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Ovatel TDM” Societate cu răspundere limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Vîlcov